

Agenda van de Raadzaal van 18 maart 2015

Agenda voor de bijeenkomst in de Raadzaal

Datum: woensdag 18 maart 2015

Aanvang: 18:00

Raadzaal

Inspraak van burgers

Bijlage - Overzicht burgerronde 18 maart 2015 (pdf)

Kamerronde

Geen programma

Brief: Coffeeshopbeleid en coalitieakkoord

Op verzoek van de PvdA

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet (pdf)

Brief: Regulering achterdeur

Op verzoek van GroenLinks

Brief aan de raad - Regulering achterdeur (pdf)

Bijlage - Overzicht burgerronde 18 maart 2015

Overzicht

van insprekers en vragen vragenhalfuurtje

aangemeld voor de Politieke Avond
van de Raad van de gemeente Nijmegen
op woensdag **18 maart**
in het Stadhuis.

INSPREKERS Traianuskamer 18.00 – 19.00 uur

Brief coffeeshopbeleid en coalitieakkoord

- De heer L. van Houte (mevrouw B. van Wulven schuift aan voor beantwoording vragen)

Brief A3 - d.d. 25 februari van Platform Kamerbreed inzake Vragen over geanonimiseerde klachten overlast

- De heer R. Nieuwenhuijsen

Brief B2 - d.d. 12 februari 2015 van de heer Maassen inzake Wandelpad langs de singel (Turennestraat) in Lent

- De heer J. Maassen en T. Pennings (samen 3 minuten)

INSPREKERS Raadzaal 18.00 – 19.00 uur

Brieven inzake Ateliers Pijkestraat

- De heer G. van Oostende
- De heer J. van Well
- De heer J. van Moll

Raadsvoorstellen Bestemmingsplannen Vossenlaan 76, 88-90 (Gezondheidscentrum)

- De heer Van Zuylen
- De heer K. de Ruijter

Raadsvoorstel Straatnaamgeving in het woningbouwproject Koningsdaal

- De heer R. de Vries, Voorzitter Wijkvereniging "Ons Waterkwartier"
- Mevrouw P. Hooghoff
- De heer R. Essers

Raadsvoorstel aandachtslijst cultureel erfgoed

- De heer R. Barends, Vereniging Stadsschoon Nijmegen Lent

VRAGENHALFUURTJE Barbarossakamer 18.30 – 19.00 uur

Vragen PvdA – horecavoorziening oude Ketelhuis Waalsprong

Vragen GroenLinks – Trappen Waalkade/Lindenbergschilderen

Informatie KRAAMPJE Hal Stadhuis 18.00 - 19.00 uur

Informatie digitale aanvraag parkeervergunning en digitale mobiliteitskaart

Tijdens de burgerronde geven ambtenaren van Mobiliteit een demonstratie van digitale producten m.b.t. mobiliteit: digitaal aanvragen van parkeervergunning en de digitale mobiliteitskaart.

Hier kunt u ingelicht worden over het digitale loket voor parkeren en is het mogelijk om zelf een fictieve digitale aanvraag te doen voor een parkeervergunning.

In de brief van 24 februari 2015 van het College van B&W inzake "Voortgang digitalisering parkeerproducten" kunt u meer achtergrondinfo vinden.

Ook bestaat de mogelijkheid om informatie over de digitale interactieve mobiliteitskaart te krijgen. Ter voorbereiding kunt u de kaart hier vinden: www.nijmegen.nl/kaart

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Toelichting over de behandeling van:

Brief college inzake "Coffeeshopbeleid en coalitieakkoord"

Van:	College van B&W d.d. 18 november 2014		
Doel:	Van gedachten wisselen		
Toelichting:	1. Brieven inzake Coffeeshopbeleid Op 18 november 2014 heeft het college de raad middels een brief geïnformeerd over de stand van zaken omtrent het coffeeshopbeleid met betrekking tot de wensen in het coalitieakkoord. In de brief wordt met name ingegaan op de huidige regels, de spreiding van coffeeshops over de stad, de toegankelijkheid van de coffeeshops, de klachten over drugspanen, Het experiment gereguleerde wietteelt en de knelpunten in Bottendaal. Naar aanleiding van deze brief heeft de fractie van de PvdA op 3 februari jl. schriftelijke vragen ingediend en op 24 februari 2015 hierop schriftelijk antwoord ontvangen van het college van B&W. 2. Motivatie Op verzoek van de fractie van de PvdA zijn de brief van het college en de schriftelijke vragen en antwoorden geagendeerd met de volgende motivatie: <i>"De coalitie erkent dat er in ieder geval rondom de coffeeshops van Bottendaal problemen zijn. Coffeeshophouders zijn verantwoordelijk voor de overlast die hun bezoekers veroorzaken. In de praktijk blijkt dat de beheerders van de coffeeshops vaak gewisseld worden. Voor bewoners is er daarom geen langdurige relatie op te bouwen en lukt het niet voldoende om de overlast effectief te beperken. De PvdA wil graag met andere fracties van gedachten wisselen of het uitsterfbeleid voor de coffeeshops buiten het centrum wel bedoeld is om met telkens wisselende beheerders de bedrijfsvoering tot in de lengte der dagen voort te zetten."</i>		
Naam steller: E-mail steller:	Carin Brunenberg c.brunenberg@nijmegen.nl	Tel. steller:	024-329 2456
Bijlagen:	1. Brief van het college van B&W d.d. 18 november 2014 inzake "Coffeeshopbeleid en coalitieakkoord" 2. Schriftelijke vragen van de PvdA d.d. 3 februari 2015 inzake 'Coffeeshopbeleid' 3. Brief van het college van B&W d.d. 24 februari 2015 inzake 'Raadvragen coffeeshopbeleid'		

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Veiligheid

Ingekomen stuk D8 (PA 3 december 2014)

G E M E E N T E

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum
18 november 2014

Ons kenmerk
VH00/14.0012471

Contactpersoon
Carin Brunenberg

Onderwerp
Coffeeshopbeleid en coalitieakkoord

Datum uw brief

Doorkiesnummer
(024) 3292456

Geachte leden van de Raad,

In het door u vastgestelde coalitieakkoord 2014-2018 is de volgende passage opgenomen over softdrugsbeleid in Nijmegen:

De handel in soft- en harddrugs blijft scherp gescheiden; de Nijmeegse coffeeshops moeten toegankelijk blijven. Bij klachten over drugspanden en wietplantages in de wijk grijpt de politie en zo mogelijk de woningcorporatie direct in. De coalitie is voorstander van een experiment met de gereguleerde teelt van cannabis op kleine schaal. We onderzoeken de mogelijkheden om coffeeshops meer over de stad te verspreiden. De specifieke plek van een coffeeshop is mede afhankelijk van het geldende consumptiepatroon. Voor de huidige coffeeshops geldt dat er in ieder geval in Bottendaal knelpunten zijn. We onderzoeken de mogelijkheden om deze te verplaatsen, met instandhouding van het uitsterfbeleid. Coffeeshophouders stellen we verantwoordelijk voor de overlast die hun bezoekers veroorzaken.

Zoals aangekondigd tijdens de behandeling van de Stadsbegroting 2015-2018 op 5 november jl. willen wij u informeren over ons coffeeshopbeleid en zullen we ingaan op de wensen in het coalitie-akkoord.

De huidige regels

De regels voor coffeeshops zijn deels opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), vastgesteld door de gemeenteraad. Een ander deel is vastgelegd in beleidsregels en aanwijzingsbesluiten, vastgesteld door de burgemeester.

Coffeeshop vallen onder de vergunningplicht voor niet alcohol-verstrekkende horecabedrijven, geregeld in artikel 2.3.1.6 APV. Daarin is tevens geregeld dat de burgemeester een maximum kan stellen en dat de coffeeshop gelegen moet zijn in een door de burgemeester aangewezen

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

1

gebied. In de beleidsregels staan o.a. de vestigingseisen voor coffeeshops (niet in de buurt van andere coffeeshops, niet in de buurt van jeugdvoorzieningen)

Omdat veel van de destijds gevestigde coffeeshops niet konden voldoen aan deze regels, maar onmiddellijke sluiting niet beoogd werd, is in de APV een overgangsbepaling met een uitsterfregeling opgenomen. Dit betekent dat gevestigde coffeeshops toch vergund kunnen worden en blijven, zolang de situatie ongewijzigd blijft.

Drie coffeeshops zijn in bedrijf buiten het als vestigingsgebied aangewezen stadscentrum. Veel shops binnen in het centrum zijn te dicht bij een andere shop gelegen. In beginsel vallen die allemaal onder de uitsterfregeling. Maar sinds de invoering van die regeling is hierom geen coffeshop verdwenen. Wel is in één geval de vergunning na een BIBOB-onderzoek ingetrokken, maar dat staat los van de uitsterfregeling.

In dit beleid staat het woon- en leefklimaat centraal. Ankerpunten zijn daarbij: de concentratie van de coffeeshops in het stadscentrum en het weren van coffeeshops in woonwijken. Het concentreren van shops in het stadscentrum geeft minder overlast, omdat het centrum grotendeels autovrij of autoluw is en ze in het multifunctionele straatbeeld ook minder opvallen dan in een woonwijk. Tevens zorgt concentratie van shops in een beperkt gebied voor beter toezicht en handhaving.

Het vergunningstelsel maakt een integriteitstoets van de ondernemers mogelijk, doordat een BIBOB-toets aan de vergunningverlening is gekoppeld. Met het maximumstelsel kan de burgemeester nieuwe coffeeshops weigeren. Nijmegen heeft verhoudingsgewijs veel coffeeshops: het gemiddelde aantal inwoners per coffeshop is in Nederland 31.431 en in Nijmegen is dit aantal 11.803 (cijfers 2011). Het is belangrijk om een goede balans te houden tussen vraag en aanbod om illegale praktijken te voorkomen. Het maximum is op 11 gesteld, omdat dit een substantiële vermindering betekent en samenvalt met het aantal gevestigde coffeeshops in het aangewezen vestigingsgebied.

De spreiding van coffeeshops over de stad

Door ruimtelijke spreiding van coffeeshops wordt één van de uitgangspunten van het huidige beleid, namelijk concentratie van shops in het stadscentrum, verlaten. Het toestaan van vrije vestiging heeft tot gevolg dat de coffeeshops buiten het centrum, die nu onder het uitsterfbeleid vallen, dan definitief mogen blijven. Dat heeft dus gevolgen voor het maximumbeleid, want daarmee vervalt de grondslag om ze bij gewijzigde omstandigheden te sluiten. Zonder concentratiebeleid wordt een maximumstelsel overigens ook moeilijker beargumenteerbaar, omdat er geen rangorde meer kan worden aangebracht in de coffeeshops. Het onderscheid tussen shops in en buiten het stadscentrum vervalt dan immers. Nu ankert het maximumstelsel toch voornamelijk op de gedachte ten behoeve van het woon- en leefklimaat coffeeshops in het centrum te concentreren. Afschaffen van het concentratiebeleid betekent dat de argumenten ontvallen om buiten het centrum gevestigde coffeeshops uiteindelijk te laten uitsterven – wat feitelijk in strijd is met de ambitie in het coalitieakkoord.

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

2

Bij spreiding blijft het uitgangspunt dat overlast moet worden tegengegaan. Dit zou bij vestiging buiten het centrum betekenen: aanvullende locatie-eisen, naast de al geldende locatie-eisen en de reguliere eis dat er sprake moet zijn van een pand met horecabestemming. De eis van voldoende sociale controle, goede bereikbaarheid en draagvlak vanuit de omgeving zijn nodig om (parkeer-)overlast en ordeverstoringen te voorkomen. De goede bereikbaarheid mag echter ook niet het risico opleveren dat de shop uitgroeit tot een megashop. Dat maakt het in praktische zin zeer lastig om geschikte locaties buiten het stadscentrum te vinden, omdat genoemde bezwaren in woongebieden al snel van toepassing zijn en locaties op bedrijventerreinen op andere bezwaren stuiten.

Toegankelijkheid coffeeshops

De scheiding tussen de harddrugs- en softdrugsmarkt is in Nijmegen gegarandeerd door de aanwezigheid van 14 coffeeshops. De coffeeshops zijn, behalve voor minderjarigen, voor iedereen toegankelijk. Het landelijk in te voeren Besloten Club-criterium is eind 2012 ingetrokken. Het Ingezetenen criterium is weliswaar doorgezet, maar de handhaving is niet landelijk doorgevoerd. Een groot aantal gemeenten, inclusief Nijmegen, controleert niet actief op het Ingezetenen criterium, zoals ook blijkt uit het landelijke evaluatierapport van het B- en I-criterium voor coffeeshops. De lokale coffeeshops in Nijmegen blijven derhalve bereikbaar voor het relatief kleine aantal buitenlandse klanten, voornamelijk Duitse bezoekers uit de regio.

Klachten drugspannen

De aanpak van overlastgevend drugspannen is geïntegreerd in de aanpak van woonoverlast. Mocht er sprake zijn van drugshandel dan geeft de Opiumwet de burgemeester bevoegdheden om op te treden. Bij huurwoningen is de woningcoöperatie/verhuurder als eerste aan zet om op grond van de huurovereenkomst te interveniëren. Overigens is er bij drugsgerelateerde overlast bij panden in het algemeen enkel sprake van drugsgebruik en –verslaving en niet van handel. De aanpak van wietplantages wordt geïntensiveerd in het kader van het recent afgesloten regionale hennepconvenant.

Experiment gereguleerde wietteelt

In de landelijke politiek is er al geruime tijd een discussie over experimenten met gereguleerde wietteelt ten behoeve van coffeeshops. Een aantal coffeeshopgemeenten is daar voorstander van en heeft hier bij het kabinet op aangedrongen. De minister van Veiligheid en Justitie heeft in een brief aan de kamer van 18 december 2013 duidelijk aangegeven geen juridische ruimte te zien voor lokale experimenten met het reguleren van de achterdeur. Ook geeft de minister aan dat regulering van de achterdeur geen oplossing biedt voor de problemen met illegale hennepeteelt, ook doordat er veel illegaal geteelde hennep geëxporteerd wordt. Verder wijst hij er op dat de vaak gedane suggestie dat door regulering de overheid financiële voordelen kan behalen op een misverstand berust. Deze visie heeft hij sindsdien nog een aantal malen herhaald in de media en in brieven aan en overleggen met de Eerste en Tweede Kamer.

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

3

Met dit kabinetsstandpunt kan een gemeente niet starten met een pilot voor gereguleerde teelt. In de Opiumwet is telen immers verboden en enkel de minister is bevoegd om ontheffing te geven van dit verbod. Weliswaar is de burgemeester lokaal verantwoordelijk voor de bestuurlijke handhaving van de Opiumwet, maar de politie en het Openbaar Ministerie zijn belast met de strafrechtelijke opsporing en handhaving - en zij worden landelijk aangestuurd. Wij blijven de landelijke ontwikkelingen op dit punt uiteraard nauwgezet volgen.

Knelpunten Bottendaal

De wens om de mogelijkheden te onderzoeken om de coffeeshops uit deze wijk te verhuizen, met instandhouding van het uitsterfbeleid, kan, gelet op de uiteenzetting van vervolgvel 1-2 van deze brief, naar onze mening alleen leiden tot de conclusie dat verplaatsing slechts mogelijk is naar het centrum binnen het geldende beleid. Dat betekent feitelijk dat ze enkel de plaats binnen het maximum van een al gevestigde shop in het centrum kunnen overnemen. Iedere andere uitleg van de coalitiewens om verplaatsing van deze shops te onderzoeken zou onzes inziens zowel het uitsterfbeleid aantasten als het maximumbeleid.

Zolang de coffeeshops vergund blijven op grond van het uitsterfbeleid, kan er geen sprake zijn van gedwongen verplaatsing.

Een andere optie om de shops uit Bottendaal definitief te doen verdwijnen is de reeds eerder met uw raad besproken mogelijkheid tot het verbinden van een maximumtermijn aan het uitsterfbeleid. Een termijn van drie jaar wordt door de jurisprudentie acceptabel geacht voor een dergelijke wijziging.

Ten aanzien van de overlast van de coffeeshops in Bottendaal kunnen wij melden dat er gesprekken met de bewoners en de bewonersorganisatie en de coffeeshophouders hebben plaatsgevonden ter inventarisatie van overlast en de oplossingen daarvoor. Alle betrokkenen blijven alert op eventuele overlast en ieders verantwoordelijkheid daarbij.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls

drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Collegevoorstel
Openbaar

G E M E E N T E

Onderwerp

Artikel 39 vragen van de fractie van de PvdA over het coffeeshopbeleid

Programma
Veiligheid

BW-nummer

Portefeuillehouder
H.M.F. Bruls

Samenvatting

De fractie van de PvdA heeft vragen gesteld over het coffeeshopbeleid. Met bijgaande brief beantwoorden wij deze vragen.

Directie/afdeling, ambtenaar, telefoonnr.
VH10, Carin Brunenberg, 2456

Datum ambtelijk voorstel
11 februari 2015
Registratienummer
15.0001595

Ter besluitvorming door het college

Brief aan de fractie van de PvdA over het coffeeshopbeleid vast te stellen.

Paraaf Datum
akkoord

Steller
Carin Brunenberg

☒ Alleen ter besluitvorming door het College

☒ Actief informeren van de Raad

Besluit B&W d.d. 24 februari 2015 nummer: 3.12

X Conform advies

☐ Aanhouden

☐ Anders, nl.

Paraaf Datum
akkoord

Bestuursagenda

Portefeuillehouder

collegevoorstel

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiel

Collegevoorstel

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Veiligheid

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) Openingstijden=
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Aan de fractie van de PvdA
t.a.v. de heren M. van Nijnt en P. Kubben

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum
24 februari 2015

Ons kenmerk
VH10/ 15.0001596

Contactpersoon
Carin Brunenberg

Onderwerp
Raadsvragen coffeeshopbeleid

Datum uw brief

Doorkiesnummer
(024) 3292456

Geachte heren van Nijnt en Kubben,

U heeft namens de fractie van de PvdA vragen gesteld als bedoeld in artikel 39 van het Reglement van Orde. In antwoord daarop delen wij u het volgende mee:

1. *Bent u bekend met de petitie Geen McWiet in de Wijk, die in het voorjaar van 2014 door 225 bewoners uit de wijk Bottendaal is ondertekend?*

Wij hebben kennis genomen van de inhoud van de petitie, die door acht Nijmeegse politieke partijen in ontvangst is genomen. In de petitie werden de onderhandelende partijen opgeroepen om (1) een eindtermijn op het uitsterfbeleid van de coffeeshops buiten het centrum te zetten; of (2) de twee coffeeshops in Bottendaal te verplaatsen.

2. *Neemt u de problemen die de bewoners schetsten in deze petitie ten aanzien van de verkeersdruk en de openbare ruimte serieus? Zo ja, hoe dan?*

Uiteraard nemen wij geconstateerde overlast serieus. De problemen rondom parkeer- en verkeersoverlast rondom de shops in Bottendaal in het bijzonder hebben bij de totstandkoming van het huidige vergunningstelsel geleid tot de keuze om de shops buiten het centrum onder uitsterfbeleid te laten vallen. Vervolgens is in 2008 aan de gemeenteraad voorgesteld om dit uitsterfbeleid aan een termijn te verbinden, waarvoor de gemeenteraad niet heeft gekozen. Ook in 2013 is deze optie nog met uw raad besproken.

Er zijn gesprekken gevoerd met bewoners en de bewonersorganisatie in Bottendaal en de exploitanten van de coffeeshops om te bespreken hoe de overlast het beste bestreden kan worden. Er wordt door coffeshopexploitanten, bureau Toezicht en Handhaving, de politie en Wijkbeheer geïnvesteerd om overlast zoveel mogelijk te voorkomen. Niet alle door de bewoners in de wijk ervaren overlast kan volgens de professionals aan de coffeeshops worden toegeschreven. Alcoholgebruik en harddrugs hebben geen directe relatie met de coffeeshops.

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

1

3. *Kunt u aangeven hoe vaak de twee coffeeshops in Bottendaal sinds de inwerkingtreding van de overgangsregeling annex uitsterfbeleid in 2003 een vergunning is verleend voor wijziging van de beheerders van de betreffende coffeeshops?*

Coffeeshop Labda Labda heeft sinds 2004 elf maal een nieuwe vergunning gekregen in verband met een nieuwe beheerder. Aan coffeeshop Ketama is acht keer een gewijzigde vergunning verleend in verband met een nieuwe beheerder. Hierbij moet worden opgemerkt dat coffeeshops in het algemeen altijd uiterst alert zijn in het aanmelden van nieuwe beheerders, om te voorkomen dat er een overtreding ontstaat. De wijzigingen betekenen overigens niet dat er steeds sprake is van volledige vernieuwing van beheerders. Een aantal van de beheerders in beide coffeeshops is daar al werkzaam sinds de eerste vergunning en het overgrote deel van de beheerders is al jaren als zodanig werkzaam..

4. *In uw brief van 18 november 2014 over het coffeeshopbeleid en het coalitieakkoord geeft u aan dat er ten aanzien van locaties op bedrijventerreinen bezwaren zijn om hier coffeeshops te vestigen, zonder deze nader toe te lichten. Kunt u in algemene zin aangeven welke bezwaren er zijn tegen het mogelijk vestigen van coffeeshops op bedrijventerreinen in Nijmegen?*

De brief van 18 november 2014 geeft o.a. aan dat voor een coffeeshop een horecabestemming is vereist. Deze bestemming ontbreekt veelal op een bedrijventerrein en wijziging zal, gelet op de ervaringen in het land, langdurige procedures betekenen. Sociale controle is een noodzakelijk omgevingselement voor de veiligheid van bezoekers van een coffeeshop, dat veelal ontbreekt op een bedrijventerrein. Ook draagvlak in de omgeving, in dit geval bij de overige ondernemers, kan niet bij voorbaat verondersteld worden aanwezig te zijn.

Sommige van deze voorwaarden ontbreken ook in woonwijken, maar bedrijventerreinen hebben nog als extra probleem dat door de goede bereikbaarheid een zeer groot risico bestaat dat een coffeeshop daar uitgroeit tot een megacoffeeshop, hetgeen zeer onwenselijk is.

5. *Kunt u in navolging van het antwoord op vraag 4 specifiek aangeven welke bezwaren er kunnen zijn tegen het mogelijk verplaatsen van de in Bottendaal gevestigde coffeeshops naar een nog nader te bepalen bedrijfsterrein in Nijmegen?*

Zoals aangegeven in de brief van 18 november 2014 tast verplaatsing van deze shops naar een andere locatie dan het centrum en binnen het gestelde maximum het geldende uitsterfbeleid en maximumbeleid aan. De shops, die momenteel in Bottendaal vergund zijn, zijn al meer dan 10 jaar op de hoogte van het feit dat zij onder een uitsterfbeleid vallen.

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Gemeente Nijmegen
Veiligheid

Vervolgvel
2

6. Het verbinden van een maximumtermijn aan het uitsterfbeleid is een meer reële en wenselijke optie dan verplaatsing naar een bedrijventerrein. Het definitief sluiten van twee coffeeshops zal geen negatieve gevolgen hebben voor de vastgestelde doelen van het coffeeshopbeleid, namelijk volksgezondheid en veiligheid.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

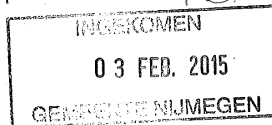
De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls

drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

reg.nr.: 15-0001234
procesverantw.: 7 BA20

class.nr.: 751
afgedaan:

Schriftelijke vragen over coffeeshopbeleid Nijmegen

Nijmegen, 30 januari 2015

Aan: College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen
Van: Marc van Nijnatten en Paul Kubben

In 2003 zijn de in 2001 vastgestelde uitgangspunten softdrugsbeleid uitgewerkt in een vergunningstelsel. In de APV is een overgangsregeling annex uitsterfbeleid opgenomen; coffeeshops hoeven niet aan een aantal nieuwe omgevings-eisen te voldoen, zolang er geen wijziging met betrekking tot de ondernemer plaatsvindt.

Op grond van artikel 39 van het Reglement van orde voor de raad, heeft de fractie van de PvdA de volgende schriftelijke vragen:

1. Bent u bekend met de petitie *Geen McWiet in de Wijk*, die in het voorjaar van 2014 door 225 bewoners uit de wijk Bottendaal is ondertekend? 1)
2. Neemt u de problemen die de bewoners schetsten in deze petitie ten aanzien van de verkeersdruk en de openbare ruimte serieus? Zo ja, hoe dan?
3. Kunt u aangeven hoe vaak de twee coffeeshops in Bottendaal sinds de inwerkingtreding van de overgangsregeling annex uitsterfbeleid in 2003 een vergunning is verleend voor wijziging van de beheerders van de betreffende coffeeshops?
4. In uw brief van 18 november 2014 over het coffeeshopbeleid en het coalitieakkoord geeft u aan dat er ten aanzien van locaties op bedrijventerreinen bezwaren zijn om hier coffeeshops te vestigen, zonder deze nader toe te lichten. Kunt u in algemene zin aangeven welke bezwaren er zijn tegen het mogelijk vestigen van coffeeshops op bedrijventerreinen in Nijmegen?
5. Kunt u in navolging van het antwoord op vraag 4 specifiek aangeven welke bezwaren er kunnen zijn tegen het mogelijk verplaatsen van de in Bottendaal gevestigde coffeeshops naar een nog nader te bepalen bedrijfsterrein in Nijmegen?

Met belangstelling wachten wij uw antwoorden af.

Hoogachtend,

Marc van Nijnatten en Paul Kubben
PvdA Nijmegen

1) <https://geenmcwietindewijk.wordpress.com/>

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Veiligheid

Ingekomen stuk D6 (PA18 maart 2015)

GEMEENTE

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum
24 februari 2015

Ons kenmerk
VH10/ 15.0001579

Contactpersoon
Carin Brunenberg

Onderwerp
Regulering achterdeur

Datum uw brief
-

Doorkiesnummer
(024) 3292456

Geachte leden van de raad,

Tijdens de bespreking van de motie "Nederwiet, het is er wel, maar toch ook niet" heeft de verantwoordelijke portefeuillehouder u toegezegd een notitie of een brief met voor- en nadelen, inclusief juridische aspecten, ten aanzien van gereguleerde wietteelt aan uw raad te sturen. Een analyse van alle relevante aspecten treft u in deze brief aan.

Inleiding

De toekomst van het softdrugsbeleid in Nederland is al jaren een discussie, zowel op landelijk als op lokaal niveau. De invoering van het Besloten Club-criterium (wietpas) en het Ingezetenen-criterium en de handhaving daarvan hielden de gemoederen geruime tijd bezig.

Het stof was nog niet neergeedaald of de discussie over het reguleren van de achterdeur laaide op. De minister van Veiligheid en Justitie informeerde bij de coffeeshopgemeenten of zij plannen hadden ten aanzien van lokale wietteelt, om daarna mee te delen dat er geen juridische ruimte bestaat voor het uitvoeren van dergelijke plannen. Ook Nijmegen had zich bij de minister gemeld als experimentgemeente ter uitvoering van de door de gemeenteraad in december 2012 aangenomen motie Lokale wietteelt.

Na de afwijzing van de minister volgde het door veel burgemeesters van coffeeshopgemeenten ondertekende manifest 'Joint Regulation', waarin het kabinet werd opgeroepen om een landelijk stelsel van gecertificeerde en gereguleerde wietteelt in te voeren. Ook Nijmegen heeft dit manifest gesteund. Deze oproep tot regulering kon niet rekenen op bijval van minister Opstelten. Sindsdien is er, zowel politiek als in de media, veel discussie over de houdbaarheid van het huidige gedoogbeleid. Een recente uitspraak in een strafzaak tegen enkele wiettelers gaf voeding aan deze discussie. Een meerderheid van uw raad ziet in regulering van de achterdeur van coffeeshops een oplossing voor problemen die gepaard gaan met illegale wietteelt. Onderstaand zullen veel aspecten ten aanzien van een pilot met gereguleerde wietteelt aan de orde komen, met name veiligheid, gezondheid en juridische consequenties.

In de conclusie informeren wij u over nieuwe ontwikkelingen in de gemeentelijke samenwerking om te komen tot vernieuwing in het softdrugsbeleid.

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

1

Veiligheid

De veiligheid van een eventuele pilot moet uiteraard zijn gegarandeerd. Daarvoor is bewaking noodzakelijk, door de teler te regelen, waarbij vanzelfsprekend geen sprake mag zijn van illegale beveiligingsmethoden, zoals boobytraps of illegale wapens.

Ook de wijze van teelt dient te gebeuren op wijze waarbij geen risico's ontstaan voor de omgeving (zorgvuldige aanleg van de teeltinstallatie, verantwoorde teelt). Deze veiligheidsvoorwaarden kunnen enkel aan de teler opgelegd en gecontroleerd worden door ze in de vorm van gedoogvoorwaarden op te leggen aan de uitvoerder van de pilot. Hieronder zal nog worden ingegaan op de juridische mogelijkheden van deze voorwaarden en het toezicht daarop. De beveiligingskosten, energiekosten, een eventueel lagere opbrengst door een verantwoorde teeltwijze zijn factoren die de prijs van 'gereguleerde wiet' naar verwachting hoger zullen maken dan die van illegaal geteelde wiet. Dat risico zal enerzijds door de teler gedragen moeten worden, maar betekent ook dat er extra aandacht moet zijn voor de juridische afdwingbaarheid van de inkoopkant.

In de motie 'Nederwiet, het is er wel, maar toch ook niet' wordt aangegeven dat het tegengaan van criminaliteit een element van de pilot moet zijn. Het staat vast dat hennepeteelt een grote relatie heeft met criminaliteit.

"De georganiseerde criminaliteit heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de huidige omvang en professionaliteit van hennepeteelt, maar ook de omvangrijke ondersteuning vanuit de 'bovenwereld' is zorgwekkend. Illegale hennepeteelt leidt tot overlast en verloedering in buurten en tot direct brandgevaar voor omliggende woningen. De leefbaarheid van een wijk wordt aangetast. Hennepeteelt levert kortom een reëel veiligheidsrisico voor de samenleving op."¹

Een pilot met gereguleerde wietteelt zou dus gevolgen moeten hebben op de omvang van de illegale hennepeteelt en de risico's daarvan voor Nijmegen moeten verminderen. De pilot kan derhalve pas als geslaagd beschouwd worden als na de vooraf te bepalen periode er een meetbare vermindering van de hennepcriminaliteit plaatsvindt.

Dat betekent dat ook de omvang van de pilot een belangrijk punt is. Een kleine pilot, die niet in de vraag van alle Nijmeegse coffeeshops kan voorzien, zal nauwelijks aantoonbare resultaten hebben op de illegale hennepeteelt in Nijmegen en de doelstelling van de pilot zal daarmee niet bereikt worden. Als immers het tegengaan van criminaliteit, zowel bij de teelt als bij de inkoop door coffeeshops, en de beperking van gezondheidsrisico's de doelen zijn van de pilot, dan impliceert dit dat deze doelen enkel behaald kunnen worden door een pilot waarbij voldoende wiet geteeld wordt ter bevoorrading van alle Nijmeegse coffeeshops. Een kleine pilot heeft ook extra juridische consequenties.

Een grote pilot kent echter risico's voor de continuïteit van de coffeeshops en praktische haalbaarheid.

Het terugdringen van de criminaliteit die samenhangt met hennepeteelt, dat een hoofddoel zou moeten zijn van een pilot, is een van de meest besproken punten in de reguleringsdiscussie en een van de hoofdargumenten van de minister. Hij geeft steeds aan dat het merendeel van de in Nederland geteelde wiet geëxporteerd wordt en dat regulering van de achterdeur dus de hennepcriminaliteit niet zal doen verdwijnen. Recent is een rapport van het WODC verschenen,

¹ Uit de brief van minister Opstelten van Veiligheid en Justitie aan de Tweede Kamer van 18 december 2013.

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

2

waarin een 'educated guess' wordt gedaan ter schatting van de export van in Nederland geteelde cannabis. Afhankelijk van de definiëring ligt de export tussen 78 en 95 procent van de Nederlandse productie. Voorstanders van regulering hebben in het verleden de door de minister gestelde percentages betwist, maar zelfs bij een zeer laag ingeschat exportcijfer van 50% blijft dit een reële bedreiging van een succesvolle pilot.

Gezondheid

Gereguleerde hennepeteelt kan bijdragen aan een gezonder product. In het manifest wordt aangegeven dat de aanwezigheid van chemische stoffen of onaanvaardbaar hoge THC-gehalten schadelijk kunnen zijn voor de gebruiker. Toezicht op de productie zou dit kunnen voorkomen. Hoe reëel de gezondheidsrisico's van ongewenste stoffen zijn, is moeilijk vast te stellen. Er zijn weinig feiten bekend over het gebruik van pesticiden bij de hennepeteelt.² Verontreiniging kan overigens ook tijdens de handelsfase ontstaan. Ter verzwaring van de hennep toppen kunnen er allerlei stoffen worden toegevoegd om een groter gewicht dus opbrengst te bewerkstelligen.³

Tijdens een rondetafelgesprek met de vaste Tweede Kamercommissie van VWS op 16 oktober 2014 werden de toxicologische risico's genuanceerd door deelnemende deskundigen. Het feit dat hennep in het algemeen wordt gerookt zou dermate grote gezondheidsrisico's opleveren, dat het gezondheidsrisico van het eventuele gebruik van pesticiden daardoor vele malen wordt overtroffen. Overigens wordt hennep gerookt samen met tabak en daarvan is bekend dat er veel pesticiden worden gebruikt bij de teelt. Zoals onder het kopje Veiligheid al aangegeven, zullen aan de teler eisen gesteld moeten worden, waaronder het telen volgens goed agricultural practices en dus zonder verboden middelen. De controle op het gebruik van verboden middelen zou echter in de praktijk moeizaam kunnen zijn, gelet op het feit dat hiervoor uitgebreide testfaciliteiten nodig zijn.

Het andere benoemde gezondheidsrisico is een hoog THC-gehalte. Door de wiet gereguleerd te telen kan het THC gehalte genormeerd worden. Er ligt echter ook al geruime tijd een landelijk ontwerpbesluit om hasj en hennep met een THC gehalte van 15% of meer op lijst I van de Opiumwet te plaatsen. Dat betekent dat hasj en wiet met een hoog gehalte beschouwd worden als harddrug en buiten het gedoogbeleid vallen. Ze mogen dan niet meer verkocht worden in coffeeshops.

Dit besluit is echter nog steeds niet van kracht geworden. Inmiddels zijn er veel vragen bij de haalbaarheid, handhaafbaarheid en noodzaak van een dergelijke maximering, zoals bleek tijdens het eerder genoemde rondetafelgesprek met de commissie van VWS over dit onderwerp.⁴

² Uit de criminaliteitsbeeldanalyse 2012 Georganiseerde hennepeteelt blijkt niet van een grootschalig gebruik van pesticiden bij inbeslaggenomen hennep.

³ In de Criminaliteitsbeeldanalyse georganiseerde hennepeteelt 2012 wordt gemeld dat mogelijk vooral de voor export bedoelde hennep wordt verzwaard. Zo bleek hennep bestemd voor Groot-Brittannië en Italië verzwaard met Seven-up.

⁴ Uit het Position paper van GGZ Nederland: "Weliswaar staat vast dat een hoog THC-gehalte schadelijker voor de gezondheid is dan een laag THC-gehalte, maar niemand weet waar de grenswaarde ligt. Ook is weliswaar bekend dat de werking van THC beïnvloed wordt door een andere cannabinoïde, de cannabidiol (CBD), maar hoe deze wisselwerking precies werkt, is niet

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

3

Juridische consequenties

De minister van Veiligheid en Justitie heeft een aantal argumenten aangedragen tegen regulering waaronder het juridische argument dat regulering van hennepeteelt voor recreatieve doeleinden niet verenigbaar is met de internationaalrechtelijke verplichten van Nederland.

In zijn brief van 18 december 2013 weerlegt de minister uitvoerig de stelling van enkele rechtsgeleerden dat er ruimte zou zitten in het door Nederland gemaakte voorbehoud bij het VN-verdrag van 1988 voor het reguleren van hennepeteelt voor coffeeshops.

De visie van de minister wordt ondersteund door een rapport van het Asser-instituut uit 2005⁵ en door het recente rapport van de Radboud Universiteit Nijmegen.⁶ Overigens richten de verdragsrechtelijke verplichtingen zich tot de staten en kunnen gemeenten die een andere uitleg aan de verdragsbepalingen geven, hier geen rechtstreeks beroep op doen.

Verder geeft de minister aan dat het ontheffingsstelsel van de Opiumwet enkel bedoeld is voor het telen van medicinale cannabis.

Als de gemeente Nijmegen een pilot zou starten met het telen van wiet voor de coffeeshops, dan gebeurt dit derhalve buiten de toestemming van de minister en buiten de kaders van het bestaande gedoogbeleid. Dat brengt aanzienlijke juridische risico's met zich mee.

1. Gedoogbesluit teler

De juridische basis om voorwaarden te kunnen verbinden aan de gereguleerde teelt zou een gedoogbesluit van de burgemeester zijn om onder voorwaarden niet te zullen optreden op grond van zijn bestuursdwangbevoegdheid op basis van artikel 13b Opiumwet. De waarde van een dergelijk bestuurlijk besluit is echter zeer gering en betekent alleen dat de burgemeester af zal zien van het sluiten van een teeltlocatie. Dit gedoogbesluit betekent echter niet dat de politie de plantage niet strafrechtelijk kan ontruimen of dat het Openbaar Ministerie af zal zien van vervolging.

De minister van Veiligheid en Justitie heeft in zijn brief van 9 januari 2015 aangegeven dat hij verwacht dat het Openbaar Ministerie zal optreden tegen eventuele experimenten. Bij het afgeven van een gedoogbesluit zal er aandacht moeten zijn voor o.a. de integriteit van de teler/ondernemer, waarbij er geen wettelijke basis is voor een integriteitstoets op basis van de wet BIBOB of een antecedententoets door de politie. Ook zal ongewenste precedentwerking naar derden voorkomen moeten worden.

2. Afnameverplichting coffeeshops

Voor een succesvolle pilot is het noodzakelijk dat coffeeshops verplicht worden om de

duidelijk. En dit is wel van belang omdat er aanwijzingen zijn dat CBD sommige effecten van THC, zoals acute psychotische symptomen en angst, dempt. Verder onderzoek hiernaar is volgens GGZ Nederland nodig en noodzakelijk om besluiten te kunnen nemen".

⁵ 'Experimenteren met het gedogen van de Teelt van Cannabis ten behoeve van de bevoorrading van coffeeshops. Internationaalrechtelijke en Europeesrechtelijke aspecten'. T.C.M. Asser-instituut

⁶ Internationaal recht en cannabis. Een beoordeling op basis van VN-drugsverdragen en EU-drugsregelgeving van gemeentelijke en buitenlandse opvattingen pro regulering van cannabiseteelt voor recreatief gebruik. P.H.P.H.M.C. van Kempen, M.I. Fedorova

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

4

gereguleerd geteelde wiet af te nemen. Uiteraard maakt deze verplichting nu geen deel uit van de landelijk vastgestelde gedoogcriteria (de AHOJ-G-I-criteria), dus dit zal in het lokale beleid en handavingsprotocol opgenomen moeten worden. Strafrechtelijk zal het negeren van deze verplichting echter niet tot vervolging kunnen leiden, enkel tot een bestuurlijke handhaving. Dit heeft ook ingrijpende gevolgen voor het toezicht (zie 3). De omvang van de pilot is hier een complicerende factor. Een kleine pilot, die niet alle coffeeshops kan voorzien, maakt de handhaving van een afnameverplichting complex.

3. Toezichtsbevoegdheid

Het telen en handelen in drugs valt onder de Opiumwet. De politie is opsporingsbevoegd en er zijn landelijke toezichthouders specifiek voor de Opiumwet. De gemeentelijke BOA's hebben noch opsporingsbevoegdheid noch toezichthoudende bevoegdheden ten aanzien van de Opiumwet.

Het ontbreken van gemeentelijke Opiumwettoezichthouders levert handavingsproblemen op ten aanzien van de naleving van de voorwaarden die aan de teler gesteld worden en de naleving van de inkoopverplichting van coffeeshops.

De gemeentelijke BOA's worden momenteel niet ingezet bij de controle van de coffeeshops. Zoals aangegeven onder punt 1 kan de politie niet ingezet worden bij de handhaving van een puur lokaal, bestuurlijk gedoogbeleid als dit botst met het landelijke beleid van het Openbaar Ministerie.

Gemeentelijke BOA's missen hier de specifieke wettelijke toezichtbevoegdheden (betreden plaatsen, vorderen gegevens, onderzoek zaken, medewerkingsplicht) om overtreding van de voorwaarden te kunnen constateren. Ook kan de gemeente geen gebruik maken van de testfaciliteiten van het NFI.

Er is geen mogelijkheid om de kosten van toezicht door te berekenen aan de teler. De gemeente zal deze kosten dus zelf moeten dragen.

4. Betekenis uitspraak rechtbank Noord-Nederland

In een uitspraak van 16 oktober 2014 heeft de rechtbank enkele wietkwekers schuldig verklaard, zonder hen een straf op te leggen. De rechter oordeelde uitdrukkelijk dat het Openbaar Ministerie bevoegd was de kwekers te vervolgen en dat de gepleegde feiten strafbaar zijn.

Gelet echter op het feit dat deze verdachten "hadden gehandeld binnen de belangrijkste doelstellingen van het door de overheid ontwikkelde softdrugsbeleid, te weten het belang van de volksgezondheid en het handhaven van de openbare orde" oordeelde de rechter het niet raadzaam een straf of maatregel op te leggen en maakte gebruik van de mogelijkheid van het gerechtelijk pardon.⁷

In de praktijk betekent deze uitspraak, waartegen beroep is ingesteld, niet dat andere telers ook veroordeeld worden zonder strafoplegging. De praktische waarde voor telers is

⁷ De rechter geeft geen oordeel over het te voeren beleid of de oplossingsrichting: "In het beleid is de teelt en de aanvoer van de hennep naar de coffeeshop niet geregeld. Dit is de kern van de zogenaamde achterdeurproblematiek, van welke problematiek verdachte zich ook bewust was. Het moge zo zijn dat het gedoogbeleid in combinatie met het achterdeurbeleid als onredelijk en hypocriet wordt ervaren, feit is dat er op dit moment noch maatschappelijk noch politiek consensus bestaat over de wijze waarop de achterdeurproblematiek moet worden opgelost."

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

5

relatief gering. Een veroordeling zonder strafoplegging levert nog steeds een strafblad op en de plantage is in het kader van de opsporing al opgerold en de oogst en weekmaterialen vernietigd, hetgeen bedrijfsmatige problemen oplevert.

5. Strafbaarheid gemeente

De vraag is opgeworpen of een gemeente wellicht minder of niet strafbaar zou zijn als teler van softdrugs ter bevoorrading van coffeeshops. Belangrijk voor de vraag naar strafrechtelijke aansprakelijkheid van overheden is de zogenaamde Pikmeer-jurisprudentie. Uit rechtspraak van vóór het eerste Pikmeer-arrest bleek al dat de Hoge Raad de strafrechtelijke immuniteit van openbare lichamen in de zin van artikel 7 van de Grondwet erkent, *indien deze een gedraging verrichten ter behartiging van een bij de wet aan dergelijke openbare lichamen opgedragen specifieke bestuurszaak*.

Deze lijn is ook herhaald in het zogenaamde Pikmeer-I arrest van 23 april 1996. In het Pikmeer II-arrest⁸ overweegt de Hoge Raad dat de vraag onder ogen moet worden gezien of het eerdere standpunt 'precisering' behoeft.⁹ De Hoge Raad overweegt vervolgens: 'Enerzijds dient de immuniteit van een openbaar lichaam als bedoeld in hoofdstuk 7 Gw slechts dan te worden aangenomen als de desbetreffende gedragingen naar haar aard en gelet op het wettelijk systeem rechtens niet anders dan door bestuursfunctionarissen kunnen worden verricht in het kader van de uitvoering van de aan het openbaar lichaam opgedragen bestuurszaak, zodat uitgesloten is dat derden in zoverre op gelijke voet als het openbaar lichaam aan het maatschappelijk verkeer deelnemen.'

Niet gezegd kan worden dat het telen van wiet een gedraging is die naar haar aard en gelet op het wettelijk systeem rechtens niet anders dan door bestuursfunctionarissen kunnen worden verricht in het kader van de uitvoering van de aan het openbaar lichaam opgedragen bestuurszaak. Sterker nog: het telen van wiet is verboden in de Opiumwet en daarmee is het zelfs een gedraging in strijd met het wettelijk systeem. Dit betekent in elk geval dat van strafrechtelijke immuniteit voor de gemeente geen sprake zal kunnen zijn.

Niet alleen is de gemeente niet immuun voor strafvervolgning ingeval de gemeente zou besluiten te gaan telen, maar er zou ook strafbaarheid kunnen ontstaan, afhankelijk van de (opdracht)relatie die de gemeente zou hebben met de teler, in de vorm van doen plegen, uitlokking of wellicht medeplichtigheid.

6. Locatie pilot

Bij de behandeling van de motie is de suggestie gedaan om het tuinbouwgebied Bergerden te gebruiken als locatie voor een pilot. Deze locatie is echter gelegen in de gemeente Lingewaard. De burgemeester van Lingewaard is derhalve bevoegd om bestuurlijk te handhaven. Een gedoogbesluit van de burgemeester van Nijmegen (zoals

⁸Hoge Raad 6 januari 1998, ECLI:NL:HR:1998:AA9442

⁹ Daarbij wijst de HR onder meer op ontwikkelingen in de bestuurlijke praktijk, gewijzigde opvattingen in de maatschappelijke kringen over strafbaarheid van lagere overheden en de toentertijd ingediende motie Rehwinkel waarin de regering wordt verzocht om voorbereidingen in gang te zetten tot wetswijziging waardoor de mogelijkheden tot strafrechtelijke vervolging van overheden worden verruimd.

Brief aan de raad - Regulering geregleerde wietteelt Nederwiet

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

6

genoemd onder 1) heeft geen waarde in Bergerden.

7. Verbod hasj-verkoop coffeeshops

De doelstellingen van een pilot om de achterdeur te reguleren, impliceren dat ook de vraag gesteld moet worden of hasjverkoop nog moet worden toegestaan door de coffeeshops. Immers, een verplichting om alleen geregleerd geteelde wiet in te kopen, gaat moeilijk samen met de verkoop van hasj, die nog steeds overwegend geïmporteerd wordt en derhalve enkel via het criminele circuit ingekocht kan worden. Nederhasj bestaat wel, maar is zeer schaars en duur en kan niet voldoen aan de vraag.

Voorbereidingen experimenten elders

Utrecht

De wens om de achterdeur te reguleren was opgenomen in de gezondheidsparagraaf van het coalitieakkoord 2010. Omdat van meet af aan duidelijk was dat op lokaal niveau regulering van de achterdeur niet zonder meer gerealiseerd kon worden is er gekozen voor het alternatief van de Social Cannabis Club. Dit richt zich uitsluitend op personen die reeds softdrugs gebruiken en heeft geen aantrekkingskracht op nieuwe gebruikers. Een Social Cannabis Club wordt gekenmerkt door het telen door en voor eigen leden en hun eigen gebruik. De bestaande coffeeshops spelen geen rol bij de ontwikkeling van de Social Cannabis Clubs.

De gemeente Utrecht heeft als uitgangspunt dat er met een pilot niet buiten de kaders van de wet wordt getreden. De Cannabis Social Clubs, die geen relatie met de gemeente hebben, maar enkel financieel worden gesteund ten behoeve van de juridische procedures, hebben daarom een ontheffing van de Opiumwet op grond van volksgezondheid aangevraagd. Deze ontheffing is geweigerd door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, omdat men vindt dat de twee Social Cannabis Clubs geen wetenschappelijk of geneeskundig doel dienen, wat volgens de interpretatie van de opiumwetgeving volgens het ministerie een voorwaarde is voor een ontheffing. Naar verwachting zullen de clubs niet in beroep gaan tegen de weigering.

De gemeente Utrecht beraadt zich op dit moment op vervolgstappen.

De door Utrecht gekozen route is overigens een principiële andere dan een pilot ter regulering van de achterdeur. Cannabis Social Clubs, mochten deze ooit van start kunnen gaan, zullen niet telen voor de achterdeur van de coffeeshops, maar voor hun leden. De gemeente Utrecht heeft ook geen plannen om de coffeeshops te verminderen.

Heerlen

De huidige inzet om een pilot te bewerkstelligen, is gebaseerd op de eerdere samenwerking met de negen Limburgse coffeeshopgemeenten en op de huidige samenwerking met Utrecht en Eindhoven. Was aanvankelijk de wens om een pilot te bewerkstelligen voor heel Limburg, nu is de inzet alleen gericht op Heerlen.

Momenteel wordt gewerkt aan een business case voor de bevoorrading van één coffeeshop. Het is een theoretische exercitie om te onderzoeken of geregleerde teelt voor de achterdeur praktisch uitvoerbaar is. Dit plan zal worden voorgelegd aan de minister.

Indien de minister geen toestemming geeft, zal worden onderzocht of het mogelijk is via een bestuursrechtelijke of civielrechtelijke procedure alsnog toestemming te krijgen voor het starten

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

7

van een pilot. Er zal geen strafrechtelijk proefproces worden uitgelokt. Het daadwerkelijk starten van een pilot zonder toestemming en dus zonder medewerking van politie en OM wordt niet reëel geacht.

Andere gemeenten

In een aantal andere gemeenten, zoals Amsterdam, Rotterdam, Eindhoven en Arnhem is ook een motie met oproep tot regulering aangenomen. Er zijn geen aanwijzingen dat er een gemeente daadwerkelijk zal starten met een pilot wietteelt, voordat hiervoor landelijk toestemming is gegeven.

Conclusie

Het huidige softdrugsbeleid staat onder druk. De harde handhavingsslijn van de minister staat lijnrecht tegenover de wens van het Manifest en gemeenten om de achterdeur van coffeeshops te reguleren.

Een bekende deskundige op het terrein van drugsbeleid, Cyrille Fijnaut, pleit in zijn recente boek "De derde weg" voor een open discussie in internationaal verband en geeft daar een aantal uitgangspunten voor. Een van die uitgangspunten is de afschaffing van coffeeshops, o.a. omdat zij niet passen in een cannabisbeleid waarin gezondheidsbelangen de boventoon voeren.¹⁰

Een van de nog niet genoemde aspecten van een pilot tot regulering van de achterdeur is het morele element. Een pilot, door een gemeente bewust gestart zonder toestemming en daarom met mogelijk vergaande gevolgen voor de teler, geeft een verkeerd signaal naar de burger. Een overheid heeft een voorbeeldfunctie en kan zich dus niet bewust bezighouden met zaken, die buitenwettelijk zijn.

Uit het bovenstaande komt daarnaast naar voren dat vooral de aspecten veiligheid en juridische consequenties momenteel behoorlijke knelpunten opleveren voor een succesvolle pilot met gereguleerde wietteelt voor de achterdeur, met name als hiervoor geen landelijk kader bestaat. De gezondheidsvoordelen van een pilot blijken relatief of op andere wijze te realiseren.

Utrecht stelt het gezondheidsaspect van gereguleerde wietteelt voorop bij een pilot en Heerlen verwacht daarvan het meest aantoonbare resultaat. We moeten echter oppassen dat we het kind niet met het badwater weggoien. De bestaansreden van de huidige coffeeshops is immers gebaseerd op de scheiding van de harddrugs- en softdrugsmarkt.

Door bij de gecontroleerde teelt de wensen van de eindgebruikers (prijs, kwaliteit, variatie) uit het oog te verliezen, zou de volksgezondheid nog veel meer in gevaar kunnen komen als de eindgebruikers hun heil buiten de coffeeshops gaan zoeken. Het is daarom van groot belang om consequent belangen te blijven afwegen.

Ontwikkelingen in samenwerking

Wij vinden elkaar in de conclusie dat het tijd is voor verandering. Wellicht is de tijd rijp voor een internationale discussie over legalisering, hoewel dat geen oplossing betekent op korte termijn.

¹⁰ Cyrille Fijnaut en Brice de Ruyver. 'De derde weg'. Boom juridische uitgevers. ISBN/EAN 9789462900233

Brief aan de raad - Regulering gereguleerde wietteelt Nederwiet

Gemeente Nijmegen
Veiligheid

Vervolgvel
8

Naar aanleiding van de moties in het land is er een structureel overleg tussen de gemeenten ontstaan, waarin afstemming mogelijk wordt en informatie uitgewisseld wordt. In samenwerking om tot verandering van het softdrugsbeleid te komen zou de meerwaarde kunnen zitten. Tevens kunnen wij u melden dat er recent bij de VNG een bestuurlijke werkgroep Modernisering drugsbeleid is ingericht, die als opdracht heeft oplossingsrichtingen te onderzoeken en scenario's te ontwikkelen voor een volgende regeerperiode.

Daarnaast is er door de gemeenten die het Manifest geïnitieerd hebben, het idee ontstaan om de Radbouduniversiteit een aanvullende onderzoeksopdracht te verstrekken om naast de drugsverdragen, andere verdragen en daaruit voortvloeiende verplichtingen voor overheden te onderzoeken. Wij zullen dit initiatief financieel ondersteunen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls

drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Regulering achterdeur

Toelichting over de behandeling van:

Brief college inzake "Regulering achterdeur"

Van:	College van B&W d.d. 24 februari 2015		
Doel:	Opinievorming		
Toelichting:	1. Samenvatting Tijdens de bespreking van de motie 'Nederwiet, het is er wel, maar toch ook niet' in de raadsvergadering op 3 december 2014 is aan de raad toegezegd dat er een notitie/brief met voor – en nadelen, inclusief juridische aspecten, ten aanzien van gereguleerde wietteelt aan de raad gestuurd zou worden. Met de brief van 24 februari 2015 (Regulering achterdeur) wordt aan deze toezegging gestalte gegeven. De brief bevat een analyse van alle relevante aspecten over de aspecten ten aanzien van een pilot met gereguleerde wietteelt; waaronder veiligheid van een eventuele pilot, terugdringen van criminaliteit, gezondheid van het product en gezondheidsrisico's, de juridische consequenties, en de voorbereidingen van experimenten elders in het land. 2. Motivatie Op verzoek van de fractie van GroenLinks is de brief van het college geagendeerd met de volgende motivatie: <i>"De fractie van GroenLinks wil met andere fracties van gedachten wisselen over de concrete vervolgstappen die het college kan nemen op basis van deze brief. Het gaat hierbij om zaken als het doel en de aanpak van het aangekondigde onderzoek, de samenwerking met andere gemeenten en de omvang van de pilot. Ook wil de fractie van GroenLinks een concrete tijdsplanning afspreken waarin de vervolgstappen genomen worden."</i>		
Naam steller: E-mail steller:	Carin Brunenberg c.brunenberg@nijmegen.nl	Tel. steller:	024-329 2456
Bijlagen:	1. Brief college van B&W inzake "Regulering achterdeur" d.d. 24 februari 2015 2. Motie GroenLinks d.d. 3 december 2014 "Nederwiet, het is er wel, maar toch ook niet"		

Brief aan de raad - Regulering achterdeur

Veiligheid

Ingekomen stuk D6 (PA18 maart 2015)

GEMEENTE

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum
24 februari 2015

Ons kenmerk
VH10/ 15.0001579

Contactpersoon
Carin Brunenberg

Onderwerp
Regulering achterdeur

Datum uw brief
-

Doorkiesnummer
(024) 3292456

Geachte leden van de raad,

Tijdens de bespreking van de motie "Nederwiet, het is er wel, maar toch ook niet" heeft de verantwoordelijke portefeuillehouder u toegezegd een notitie of een brief met voor- en nadelen, inclusief juridische aspecten, ten aanzien van geregleerde wietteelt aan uw raad te sturen. Een analyse van alle relevante aspecten treft u in deze brief aan.

Inleiding

De toekomst van het softdrugsbeleid in Nederland is al jaren een discussie, zowel op landelijk als op lokaal niveau. De invoering van het Besloten Club-criterium (wietpas) en het Ingezetenen-criterium en de handhaving daarvan hielden de gemeenten geruime tijd bezig.

Het stof was nog niet neergeedaald of de discussie over het reguleren van de achterdeur laaide op. De minister van Veiligheid en Justitie informeerde bij de coffeeshopgemeenten of zij plannen hadden ten aanzien van lokale wietteelt, om daarna mee te delen dat er geen juridische ruimte bestaat voor het uitvoeren van dergelijke plannen. Ook Nijmegen had zich bij de minister gemeld als experimentgemeente ter uitvoering van de door de gemeenteraad in december 2012 aangenomen motie Lokale wietteelt.

Na de afwijzing van de minister volgde het door veel burgemeesters van coffeeshopgemeenten ondertekende manifest 'Joint Regulation', waarin het kabinet werd opgeroepen om een landelijk stelsel van gecertificeerde en geregleerde wietteelt in te voeren. Ook Nijmegen heeft dit manifest gesteund. Deze oproep tot regulering kon niet rekenen op bijval van minister Opstelten. Sindsdien is er, zowel politiek als in de media, veel discussie over de houdbaarheid van het huidige gedoogbeleid. Een recente uitspraak in een strafzaak tegen enkele wiettelers gaf voeding aan deze discussie. Een meerderheid van uw raad ziet in regulering van de achterdeur van coffeeshops een oplossing voor problemen die gepaard gaan met illegale wietteelt. Onderstaand zullen veel aspecten ten aanzien van een pilot met geregleerde wietteelt aan de orde komen, met name veiligheid, gezondheid en juridische consequenties.

In de conclusie informeren wij u over nieuwe ontwikkelingen in de gemeentelijke samenwerking om te komen tot vernieuwing in het softdrugsbeleid.

Brief aan de raad - Regulering achterdeur

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

1

Veiligheid

De veiligheid van een eventuele pilot moet uiteraard zijn gegarandeerd. Daarvoor is bewaking noodzakelijk, door de teler te regelen, waarbij vanzelfsprekend geen sprake mag zijn van illegale beveiligingsmethoden, zoals boobytraps of illegale wapens.

Ook de wijze van teelt dient te gebeuren op wijze waarbij geen risico's ontstaan voor de omgeving (zorgvuldige aanleg van de teeltinstallatie, verantwoorde teelt). Deze veiligheidsvoorwaarden kunnen enkel aan de teler opgelegd en gecontroleerd worden door ze in de vorm van gedoogvoorwaarden op te leggen aan de uitvoerder van de pilot. Hieronder zal nog worden ingegaan op de juridische mogelijkheden van deze voorwaarden en het toezicht daarop. De beveiligingskosten, energiekosten, een eventueel lagere opbrengst door een verantwoorde teeltwijze zijn factoren die de prijs van 'gereguleerde wiet' naar verwachting hoger zullen maken dan die van illegaal geteelde wiet. Dat risico zal enerzijds door de teler gedragen moeten worden, maar betekent ook dat er extra aandacht moet zijn voor de juridische afdwingbaarheid van de inkoopkant.

In de motie 'Nederwiet, het is er wel, maar toch ook niet' wordt aangegeven dat het tegengaan van criminaliteit een element van de pilot moet zijn. Het staat vast dat hennepeteelt een grote relatie heeft met criminaliteit.

"De georganiseerde criminaliteit heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de huidige omvang en professionaliteit van hennepeteelt, maar ook de omvangrijke ondersteuning vanuit de 'bovenwereld' is zorgwekkend. Illegale hennepeteelt leidt tot overlast en verloedering in buurten en tot direct brandgevaar voor omliggende woningen. De leefbaarheid van een wijk wordt aangetast. Hennepeteelt levert kortom een reëel veiligheidsrisico voor de samenleving op."¹

Een pilot met gereguleerde wietteelt zou dus gevolgen moeten hebben op de omvang van de illegale hennepeteelt en de risico's daarvan voor Nijmegen moeten verminderen. De pilot kan derhalve pas als geslaagd beschouwd worden als na de vooraf te bepalen periode er een meetbare vermindering van de hennepcriminaliteit plaatsvindt.

Dat betekent dat ook de omvang van de pilot een belangrijk punt is. Een kleine pilot, die niet in de vraag van alle Nijmeegse coffeeshops kan voorzien, zal nauwelijks aantoonbare resultaten hebben op de illegale hennepeteelt in Nijmegen en de doelstelling van de pilot zal daarmee niet bereikt worden. Als immers het tegengaan van criminaliteit, zowel bij de teelt als bij de inkoop door coffeeshops, en de beperking van gezondheidsrisico's de doelen zijn van de pilot, dan impliceert dit dat deze doelen enkel behaald kunnen worden door een pilot waarbij voldoende wiet geteeld wordt ter bevoorrading van alle Nijmeegse coffeeshops. Een kleine pilot heeft ook extra juridische consequenties.

Een grote pilot kent echter risico's voor de continuïteit van de coffeeshops en praktische haalbaarheid.

Het terugdringen van de criminaliteit die samenhangt met hennepeteelt, dat een hoofddoel zou moeten zijn van een pilot, is een van de meest besproken punten in de reguleringsdiscussie en een van de hoofdargumenten van de minister. Hij geeft steeds aan dat het merendeel van de in Nederland geteelde wiet geëxporteerd wordt en dat regulering van de achterdeur dus de hennepcriminaliteit niet zal doen verdwijnen. Recent is een rapport van het WODC verschenen,

¹ Uit de brief van minister Opstelten van Veiligheid en Justitie aan de Tweede Kamer van 18 december 2013.

Brief aan de raad - Regulering achterdeur

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

2

waarin een 'educated guess' wordt gedaan ter schatting van de export van in Nederland geteelde cannabis. Afhankelijk van de definiëring ligt de export tussen 78 en 95 procent van de Nederlandse productie. Voorstanders van regulering hebben in het verleden de door de minister gestelde percentages betwist, maar zelfs bij een zeer laag ingeschat exportcijfer van 50% blijft dit een reële bedreiging van een succesvolle pilot.

Gezondheid

Gereguleerde hennepcultuur kan bijdragen aan een gezonder product. In het manifest wordt aangegeven dat de aanwezigheid van chemische stoffen of onaanvaardbaar hoge THC-gehalten schadelijk kunnen zijn voor de gebruiker. Toezicht op de productie zou dit kunnen voorkomen. Hoe reëel de gezondheidsrisico's van ongewenste stoffen zijn, is moeilijk vast te stellen. Er zijn weinig feiten bekend over het gebruik van pesticiden bij de hennepcultuur.² Verontreiniging kan overigens ook tijdens de handelsfase ontstaan. Ter verzwaring van de hennepkoppen kunnen er allerlei stoffen worden toegevoegd om een groter gewicht dus opbrengst te bewerkstelligen.³

Tijdens een rondetafelgesprek met de vaste Tweede Kamercommissie van VWS op 16 oktober 2014 werden de toxicologische risico's genuanceerd door deelnemende deskundigen. Het feit dat hennep in het algemeen wordt gerookt zou dermate grote gezondheidsrisico's opleveren, dat het gezondheidsrisico van het eventuele gebruik van pesticiden daardoor vele malen wordt overtroffen. Overigens wordt hennep gerookt samen met tabak en daarvan is bekend dat er veel pesticiden worden gebruikt bij de teelt. Zoals onder het kopje Veiligheid al aangegeven, zullen aan de teler eisen gesteld moeten worden, waaronder het telen volgens goed agricultural practices en dus zonder verboden middelen. De controle op het gebruik van verboden middelen zou echter in de praktijk moeizaam kunnen zijn, gelet op het feit dat hiervoor uitgebreide testfaciliteiten nodig zijn.

Het andere benoemde gezondheidsrisico is een hoog THC-gehalte. Door de wiet gereguleerd te telen kan het THC gehalte genormeerd worden. Er ligt echter ook al geruime tijd een landelijk ontwerpbesluit om hasj en hennep met een THC gehalte van 15% of meer op lijst I van de Opiumwet te plaatsen. Dat betekent dat hasj en wiet met een hoog gehalte beschouwd worden als harddrug en buiten het gedoogbeleid vallen. Ze mogen dan niet meer verkocht worden in coffeeshops.

Dit besluit is echter nog steeds niet van kracht geworden. Inmiddels zijn er veel vragen bij de haalbaarheid, handhaafbaarheid en noodzaak van een dergelijke maximering, zoals bleek tijdens het eerder genoemde rondetafelgesprek met de commissie van VWS over dit onderwerp.⁴

² Uit de criminaliteitsbeeldanalyse 2012 Georganiseerde hennepcultuur blijkt niet van een grootschalig gebruik van pesticiden bij inbeslaggenomen hennep.

³ In de Criminaliteitsbeeldanalyse georganiseerde hennepcultuur 2012 wordt gemeld dat mogelijk vooral de voor export bedoelde hennep wordt verzwaaard. Zo bleek hennep bestemd voor Groot-Brittannië en Italië verzwaaard met Seven-up.

⁴ Uit het Position paper van GGZ Nederland: "Weliswaar staat vast dat een hoog THC-gehalte schadelijker voor de gezondheid is dan een laag THC-gehalte, maar niemand weet waar de grenswaarde ligt. Ook is weliswaar bekend dat de werking van THC beïnvloed wordt door een andere cannabinoïde, de cannabidiol (CBD), maar hoe deze wisselwerking precies werkt, is niet

Brief aan de raad - Regulering achterdeur

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

3

Juridische consequenties

De minister van Veiligheid en Justitie heeft een aantal argumenten aangedragen tegen regulering waaronder het juridische argument dat regulering van hennepeteelt voor recreatieve doeleinden niet verenigbaar is met de internationaalrechtelijke verplichten van Nederland.

In zijn brief van 18 december 2013 weerlegt de minister uitvoerig de stelling van enkele rechtsgeleerden dat er ruimte zou zitten in het door Nederland gemaakte voorbehoud bij het VN-verdrag van 1988 voor het reguleren van hennepeteelt voor coffeeshops.

De visie van de minister wordt ondersteund door een rapport van het Asser-instituut uit 2005⁵ en door het recente rapport van de Radboud Universiteit Nijmegen.⁶ Overigens richten de verdragsrechtelijke verplichtingen zich tot de staten en kunnen gemeenten die een andere uitleg aan de verdragsbepalingen geven, hier geen rechtstreeks beroep op doen.

Verder geeft de minister aan dat het ontheffingsstelsel van de Opiumwet enkel bedoeld is voor het telen van medicinale cannabis.

Als de gemeente Nijmegen een pilot zou starten met het telen van wiet voor de coffeeshops, dan gebeurt dit derhalve buiten de toestemming van de minister en buiten de kaders van het bestaande gedoogbeleid. Dat brengt aanzienlijke juridische risico's met zich mee.

1. Gedoogbesluit teler

De juridische basis om voorwaarden te kunnen verbinden aan de gereguleerde teelt zou een gedoogbesluit van de burgemeester zijn om onder voorwaarden niet te zullen optreden op grond van zijn bestuursdwangbevoegdheid op basis van artikel 13b Opiumwet. De waarde van een dergelijk bestuurlijk besluit is echter zeer gering en betekent alleen dat de burgemeester af zal zien van het sluiten van een teeltlocatie. Dit gedoogbesluit betekent echter niet dat de politie de plantage niet strafrechtelijk kan ontruimen of dat het Openbaar Ministerie af zal zien van vervolging.

De minister van Veiligheid en Justitie heeft in zijn brief van 9 januari 2015 aangegeven dat hij verwacht dat het Openbaar Ministerie zal optreden tegen eventuele experimenten. Bij het afgeven van een gedoogbesluit zal er aandacht moeten zijn voor o.a. de integriteit van de teler/ondernemer, waarbij er geen wettelijke basis is voor een integriteitstoets op basis van de wet BIBOB of een antecedententoets door de politie. Ook zal ongewenste precedentwerking naar derden voorkomen moeten worden.

2. Afnameverplichting coffeeshops

Voor een succesvolle pilot is het noodzakelijk dat coffeeshops verplicht worden om de

duidelijk. En dit is wel van belang omdat er aanwijzingen zijn dat CBD sommige effecten van THC, zoals acute psychotische symptomen en angst, dempt. Verder onderzoek hiernaar is volgens GGZ Nederland nodig en noodzakelijk om besluiten te kunnen nemen".

⁵ 'Experimenteren met het gedogen van de Teelt van Cannabis ten behoeve van de bevoorrading van coffeeshops. Internationaalrechtelijke en Europeesrechtelijke aspecten'. T.C.M. Asser-instituut

⁶ Internationaal recht en cannabis. Een beoordeling op basis van VN-drugsverdragen en EU-drugsregelgeving van gemeentelijke en buitenlandse opvattingen pro regulering van cannabiseteelt voor recreatief gebruik. P.H.P.H.M.C. van Kempen, M.I. Fedorova

Brief aan de raad - Regulering achterdeur

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

4

gereguleerd geteelde wiet af te nemen. Uiteraard maakt deze verplichting nu geen deel uit van de landelijk vastgestelde gedoogcriteria (de AHOJ-G-I-criteria), dus dit zal in het lokale beleid en handavingsprotocol opgenomen moeten worden. Strafrechtelijk zal het negeren van deze verplichting echter niet tot vervolging kunnen leiden, enkel tot een bestuurlijke handhaving. Dit heeft ook ingrijpende gevolgen voor het toezicht (zie 3). De omvang van de pilot is hier een complicerende factor. Een kleine pilot, die niet alle coffeeshops kan voorzien, maakt de handhaving van een afnameverplichting complex.

3. Toezichtsbevoegdheid

Het telen en handelen in drugs valt onder de Opiumwet. De politie is opsporingsbevoegd en er zijn landelijke toezichthouders specifiek voor de Opiumwet. De gemeentelijke BOA's hebben noch opsporingsbevoegdheid noch toezichthoudende bevoegdheden ten aanzien van de Opiumwet.

Het ontbreken van gemeentelijke Opiumwettoezichthouders levert handavingsproblemen op ten aanzien van de naleving van de voorwaarden die aan de teler gesteld worden en de naleving van de inkoopverplichting van coffeeshops.

De gemeentelijke BOA's worden momenteel niet ingezet bij de controle van de coffeeshops. Zoals aangegeven onder punt 1 kan de politie niet ingezet worden bij de handhaving van een puur lokaal, bestuurlijk gedoogbeleid als dit botst met het landelijke beleid van het Openbaar Ministerie.

Gemeentelijke BOA's missen hier de specifieke wettelijke toezichtbevoegdheden (betreden plaatsen, vorderen gegevens, onderzoek zaken, medewerkingsplicht) om overtreding van de voorwaarden te kunnen constateren. Ook kan de gemeente geen gebruik maken van de testfaciliteiten van het NFI.

Er is geen mogelijkheid om de kosten van toezicht door te berekenen aan de teler. De gemeente zal deze kosten dus zelf moeten dragen.

4. Betekenis uitspraak rechtbank Noord-Nederland

In een uitspraak van 16 oktober 2014 heeft de rechtbank enkele wietkwekers schuldig verklaard, zonder hen een straf op te leggen. De rechter oordeelde uitdrukkelijk dat het Openbaar Ministerie bevoegd was de kwekers te vervolgen en dat de gepleegde feiten strafbaar zijn.

Gelet echter op het feit dat deze verdachten "hadden gehandeld binnen de belangrijkste doelstellingen van het door de overheid ontwikkelde softdrugsbeleid, te weten het belang van de volksgezondheid en het handhaven van de openbare orde" oordeelde de rechter het niet raadzaam een straf of maatregel op te leggen en maakte gebruik van de mogelijkheid van het gerechtelijk pardon.⁷

In de praktijk betekent deze uitspraak, waartegen beroep is ingesteld, niet dat andere telers ook veroordeeld worden zonder strafoplegging. De praktische waarde voor telers is

⁷ De rechter geeft geen oordeel over het te voeren beleid of de oplossingsrichting: "In het beleid is de teelt en de aanvoer van de hennep naar de coffeeshop niet geregeld. Dit is de kern van de zogenaamde achterdeurproblematiek, van welke problematiek verdachte zich ook bewust was. Het moge zo zijn dat het gedoogbeleid in combinatie met het achterdeurbeleid als onredelijk en hypocriet wordt ervaren, feit is dat er op dit moment noch maatschappelijk noch politiek consensus bestaat over de wijze waarop de achterdeurproblematiek moet worden opgelost."

Brief aan de raad - Regulering achterdeur

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

5

relatief gering. Een veroordeling zonder strafoplegging levert nog steeds een strafblad op en de plantage is in het kader van de opsporing al opgerold en de oogst en weekmaterialen vernietigd, hetgeen bedrijfsmatige problemen oplevert.

5. Strafbaarheid gemeente

De vraag is opgeworpen of een gemeente wellicht minder of niet strafbaar zou zijn als teler van softdrugs ter bevoorrading van coffeeshops. Belangrijk voor de vraag naar strafrechtelijke aansprakelijkheid van overheden is de zogenaamde Pikmeer-jurisprudentie. Uit rechtspraak van vóór het eerste Pikmeer-arrest bleek al dat de Hoge Raad de strafrechtelijke immuniteit van openbare lichamen in de zin van artikel 7 van de Grondwet erkent, *indien deze een gedraging verrichten ter behartiging van een bij de wet aan dergelijke openbare lichamen opgedragen specifieke bestuurszaak*.

Deze lijn is ook herhaald in het zogenaamde Pikmeer-I arrest van 23 april 1996. In het Pikmeer II-arrest⁸ overweegt de Hoge Raad dat de vraag onder ogen moet worden gezien of het eerdere standpunt 'precisering' behoeft.⁹ De Hoge Raad overweegt vervolgens: 'Enerzijds dient de immuniteit van een openbaar lichaam als bedoeld in hoofdstuk 7 Gw slechts dan te worden aangenomen als de desbetreffende gedragingen naar haar aard en gelet op het wettelijk systeem rechtens niet anders dan door bestuursfunctionarissen kunnen worden verricht in het kader van de uitvoering van de aan het openbaar lichaam opgedragen bestuurszaak, zodat uitgesloten is dat derden in zoverre op gelijke voet als het openbaar lichaam aan het maatschappelijk verkeer deelnemen.'

Niet gezegd kan worden dat het telen van wiet een gedraging is die naar haar aard en gelet op het wettelijk systeem rechtens niet anders dan door bestuursfunctionarissen kunnen worden verricht in het kader van de uitvoering van de aan het openbaar lichaam opgedragen bestuurszaak. Sterker nog: het telen van wiet is verboden in de Opiumwet en daarmee is het zelfs een gedraging in strijd met het wettelijk systeem. Dit betekent in elk geval dat van strafrechtelijke immuniteit voor de gemeente geen sprake zal kunnen zijn.

Niet alleen is de gemeente niet immuun voor strafvervolgning ingeval de gemeente zou besluiten te gaan telen, maar er zou ook strafbaarheid kunnen ontstaan, afhankelijk van de (opdracht)relatie die de gemeente zou hebben met de teler, in de vorm van doen plegen, uitlokking of wellicht medeplichtigheid.

6. Locatie pilot

Bij de behandeling van de motie is de suggestie gedaan om het tuinbouwgebied Bergerden te gebruiken als locatie voor een pilot. Deze locatie is echter gelegen in de gemeente Lingewaard. De burgemeester van Lingewaard is derhalve bevoegd om bestuurlijk te handhaven. Een gedoogbesluit van de burgemeester van Nijmegen (zoals

⁸Hoge Raad 6 januari 1998, ECLI:NL:HR:1998:AA9442

⁹ Daarbij wijst de HR onder meer op ontwikkelingen in de bestuurlijke praktijk, gewijzigde opvattingen in de maatschappelijke kringen over strafbaarheid van lagere overheden en de toentertijd ingediende motie Rehwinkel waarin de regering wordt verzocht om voorbereidingen in gang te zetten tot wetswijziging waardoor de mogelijkheden tot strafrechtelijke vervolging van overheden worden verruimd.

Brief aan de raad - Regulering achterdeur

Gemeente Nijmegen
Veiligheid

Vervolgvel
6

genoemd onder 1) heeft geen waarde in Bergerden.

7. Verbod hasj-verkoop coffeeshops

De doelstellingen van een pilot om de achterdeur te reguleren, impliceren dat ook de vraag gesteld moet worden of hasjverkoop nog moet worden toegestaan door de coffeeshops. Immers, een verplichting om alleen gereguleerd geteelde wiet in te kopen, gaat moeilijk samen met de verkoop van hasj, die nog steeds overwegend geïmporteerd wordt en derhalve enkel via het criminele circuit ingekocht kan worden. Nederhasj bestaat wel, maar is zeer schaars en duur en kan niet voldoen aan de vraag.

Vorbereidingen experimenten elders

Utrecht

De wens om de achterdeur te reguleren was opgenomen in de gezondheidsparagraaf van het coalitieakkoord 2010. Omdat van meet af aan duidelijk was dat op lokaal niveau regulering van de achterdeur niet zonder meer gerealiseerd kon worden is er gekozen voor het alternatief van de Social Cannabis Club. Dit richt zich uitsluitend op personen die reeds softdrugs gebruiken en heeft geen aantrekkingskracht op nieuwe gebruikers. Een Social Cannabis Club wordt gekenmerkt door het telen door en voor eigen leden en hun eigen gebruik. De bestaande coffeeshops spelen geen rol bij de ontwikkeling van de Social Cannabis Clubs. De gemeente Utrecht heeft als uitgangspunt dat er met een pilot niet buiten de kaders van de wet wordt getreden. De Cannabis Social Clubs, die geen relatie met de gemeente hebben, maar enkel financieel worden gesteund ten behoeve van de juridische procedures, hebben daarom een ontheffing van de Opiumwet op grond van volksgezondheid aangevraagd. Deze ontheffing is geweigerd door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, omdat men vindt dat de twee Social Cannabis Clubs geen wetenschappelijk of geneeskundig doel dienen, wat volgens de interpretatie van de opiumwetgeving volgens het ministerie een voorwaarde is voor een ontheffing. Naar verwachting zullen de clubs niet in beroep gaan tegen de weigering.

De gemeente Utrecht beraadt zich op dit moment op vervolgstappen.

De door Utrecht gekozen route is overigens een principiële andere dan een pilot ter regulering van de achterdeur. Cannabis Social Clubs, mochten deze ooit van start kunnen gaan, zullen niet telen voor de achterdeur van de coffeeshops, maar voor hun leden. De gemeente Utrecht heeft ook geen plannen om de coffeeshops te verminderen.

Heerlen

De huidige inzet om een pilot te bewerkstelligen, is gebaseerd op de eerdere samenwerking met de negen Limburgse coffeeshopgemeenten en op de huidige samenwerking met Utrecht en Eindhoven. Was aanvankelijk de wens om een pilot te bewerkstelligen voor heel Limburg, nu is de inzet alleen gericht op Heerlen. Momenteel wordt gewerkt aan een business case voor de bevoorrading van één coffeeshop. Het is een theoretische exercitie om te onderzoeken of gereguleerde teelt voor de achterdeur praktisch uitvoerbaar is. Dit plan zal worden voorgelegd aan de minister. Indien de minister geen toestemming geeft, zal worden onderzocht of het mogelijk is via een bestuursrechtelijke of civielrechtelijke procedure alsnog toestemming te krijgen voor het starten

Brief aan de raad - Regulering achterdeur

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

7

van een pilot. Er zal geen strafrechtelijk proefproces worden uitgelokt. Het daadwerkelijk starten van een pilot zonder toestemming en dus zonder medewerking van politie en OM wordt niet reëel geacht.

Andere gemeenten

In een aantal andere gemeenten, zoals Amsterdam, Rotterdam, Eindhoven en Arnhem is ook een motie met oproep tot regulering aangenomen. Er zijn geen aanwijzingen dat er een gemeente daadwerkelijk zal starten met een pilot wietteelt, voordat hiervoor landelijk toestemming is gegeven.

Conclusie

Het huidige softdrugsbeleid staat onder druk. De harde handhavingsslijn van de minister staat lijnrecht tegenover de wens van het Manifest en gemeenten om de achterdeur van coffeeshops te reguleren.

Een bekende deskundige op het terrein van drugsbeleid, Cyrille Fijnaut, pleit in zijn recente boek "De derde weg" voor een open discussie in internationaal verband en geeft daar een aantal uitgangspunten voor. Een van die uitgangspunten is de afschaffing van coffeeshops, o.a. omdat zij niet passen in een cannabisbeleid waarin gezondheidsbelangen de boventoon voeren.¹⁰

Een van de nog niet genoemde aspecten van een pilot tot regulering van de achterdeur is het morele element. Een pilot, door een gemeente bewust gestart zonder toestemming en daarom met mogelijk vergaande gevolgen voor de teler, geeft een verkeerd signaal naar de burger. Een overheid heeft een voorbeeldfunctie en kan zich dus niet bewust bezighouden met zaken, die buitenwettelijk zijn.

Uit het bovenstaande komt daarnaast naar voren dat vooral de aspecten veiligheid en juridische consequenties momenteel behoorlijke knelpunten opleveren voor een succesvolle pilot met geregleerde wietteelt voor de achterdeur, met name als hiervoor geen landelijk kader bestaat. De gezondheidsvoordelen van een pilot blijken relatief of op andere wijze te realiseren.

Utrecht stelt het gezondheidsaspect van geregleerde wietteelt voorop bij een pilot en Heerlen verwacht daarvan het meest aantoonbare resultaat. We moeten echter oppassen dat we het kind niet met het badwater weggooien. De bestaansreden van de huidige coffeeshops is immers gebaseerd op de scheiding van de harddrugs- en softdrugsmarkt.

Door bij de gecontroleerde teelt de wensen van de eindgebruikers (prijs, kwaliteit, variatie) uit het oog te verliezen, zou de volksgezondheid nog veel meer in gevaar kunnen komen als de eindgebruikers hun heil buiten de coffeeshops gaan zoeken. Het is daarom van groot belang om consequent belangen te blijven afwegen.

Ontwikkelingen in samenwerking

Wij vinden elkaar in de conclusie dat het tijd is voor verandering. Wellicht is de tijd rijp voor een internationale discussie over legalisering, hoewel dat geen oplossing betekent op korte termijn.

¹⁰ Cyrille Fijnaut en Brice de Ruyver. 'De derde weg'. Boom juridische uitgevers. ISBN/EAN 9789462900233

Brief aan de raad - Regulering achterdeur

Gemeente Nijmegen

Veiligheid

Vervolgvel

8

Naar aanleiding van de moties in het land is er een structureel overleg tussen de gemeenten ontstaan, waarin afstemming mogelijk wordt en informatie uitgewisseld wordt.

In samenwerking om tot verandering van het softdrugsbeleid te komen zou de meerwaarde kunnen zitten.

Tevens kunnen wij u melden dat er recent bij de VNG een bestuurlijke werkgroep Modernisering drugsbeleid is ingericht, die als opdracht heeft oplossingsrichtingen te onderzoeken en scenario's te ontwikkelen voor een volgende regeerperiode.

Daarnaast is er door de gemeenten die het Manifest geïnitieerd hebben, het idee ontstaan om de Radbouduniversiteit een aanvullende onderzoeksopdracht te verstrekken om naast de drugsverdragen, andere verdragen en daaruit voortvloeiende verplichtingen voor overheden te onderzoeken. Wij zullen dit initiatief financieel ondersteunen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls

drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Regulering achterdeur

D66

GROENLINKS

Motie nederwiet, het is er wel, maar toch ook niet

SP

Eerste indiener: Noël Vergunst (GroenLinks)

Agendapunt 11. Debatstuk GroenLinks: Pilot gecertificeerde en geregleerde wietteelt

De Raad van de Gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op woensdag 3 december 2014,

Overwegende dat:

- op 12 december 2012 de gemeenteraad van Nijmegen een motie heeft aangenomen waarin het college gevraagd wordt om aansluiting te zoeken bij andere gemeenten voor een pilot van lokale wietteelt;
- op 31 januari 2014 burgemeesters van 54 gemeenten, waaronder Nijmegen, het manifest Joint Regulation hebben ondertekend;
- in inmiddels veel van de 54 gemeenten die de Joint Regulation hebben getekend verschillende voorbereidingen worden getroffen en plannen worden gemaakt om regulering van wietteelt mogelijk te maken, bijvoorbeeld in Heerlen, Eindhoven en Utrecht;
- recente jurisprudentie nieuwe perspectieven biedt voor mogelijkheden met geregleerde wietteelt. Zoals bij de uitspraak van de Rechtbank Noord-Nederland die op 16 oktober 2014 heeft besloten geen straf op te leggen aan twee henneptelers.

Constaterende dat:

- de gemeente Nijmegen door het huidige coffeeshopbeleid geconfronteerd wordt met ernstige vormen en omvang van criminaliteit en veiligheidsrisico's;
- Nijmegen achter blijft in het aanpakken van deze problemen op andere gemeenten die de Joint Regulation hebben getekend.

Roept het college op:

- voorbereidingen te treffen voor het kunnen starten van een pilot met geregleerde wietteelt, waarin eerst het waarborgen van de veiligheid en de juridische consequenties verder onderzocht wordt en waarbij de gemeente toezicht houdt op de productiewijze en de kwaliteit van het product;
- daarin zowel het beperken van gezondheidsrisico's te betrekken, evenals het tegengaan van criminaliteit;
- bij deze inhoudelijke voorbereidingen en in de landelijke lobby afstemming te realiseren met andere gemeenten en de raad ieder kwartaal op de hoogte te houden van de resultaten hiervan.

En gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks

D66

Noël Vergunst

Grete Visser

SP

Stijn Vat

Gewoon Nijmegen

DNF

PvdA

Ruud Klein Hemmink

CDA

VSP

VVD

voor: 30

tegen: 8

aanvaard